

QUÈ ÉS LA INTEL·LIGÈNCIA?

Carles UDINA i COBO

2008-01-20 (Darrera revisió 2008-05-26)

A l'Elsa
Al Jaume

RESUM

Fàcil, breu (25 pàgines) i entretinguda exposició del **què és la intel·ligència**, de les seves **característiques**, de les seves **bases intuïtives** i dels seus **condicionants limitadors**, però també dels nombrosos **equivocs** que hi ha al voltant d'aquesta "màgica" facultat (equivoc com el que incorre la revista "Science", comentat detalladament en aquest escrit a "¿Què no és la intel·ligència?" [.0] i "Estupidesa. El principi "zero" de la psicologia [.37]").

La "trampa" que explica la seva brevetat i assequibilitat és que el document es referència reiteradament a continguts d'altres escrits (de la **conscienciació**, del **kerigma del pensament**, de la **classificació dels sistemes**, de **l'exactitud**, ...) als que cal remetre's si es vol aprofundir més en la comprensió d'aquesta "màgica" facultat.

"Capacitat de connectar continguts aparentment inconnexes"
"Inferir relacions insospitades entre informacions sense vincle aparent"
"Descobrir aquesta relació subtil i secreta que existeix entre totes les coses de la nostra memòria"

Howard EICHENBAUM

ÍNDEX

PART I

- ¿QUÈ NO ÉS LA INTEL·LIGÈNCIA? [.0]
 - James Dewey WATSON [.00]
 - Intel·ligència i genètica [.01]
 - "Er maetro" de les barraques del Pont del Treball [.02]
 - Així doncs, ¿què mesuren els test d'intel·ligència? [.03]
 - ¿Base genètica? [.04]
 - Adaptabilitat [.05]
 - Els nens prodigi [.06]
 - Intel·ligència emocional i Intel·ligències múltiples [.07]
 - "Mensa" [.08]

PART II

- UNA PRIMERA APROXIMACIÓ AL CONCEPTE D' INTEL·LIGÈNCIA: LA INTUÏCIÓ [.1]
 - ¿Què és la intuïció? [.10]
 - ¿Què vol dir "que es nodreix de la informació relativa a la gestió per part de la Psique de les nostres estructures funcionals materials"? [.100]
 - ¿Què vol dir "que es nodreix de la percepció fenomenològica"? [.101]
 - Una informació ignorada i fins i tot menyspreada [.101]
 - Algunes característiques irrenunciables de la Intel·ligència [.11]
 - "Por sus obras los conoceréis" [.110]
 - Fer preguntes inicialment sorprenents, però útils [.111]
 - La resolució de problemes qualssevol [.112]

PART III

- LA DEFINICIÓ D'INTEL·LIGÈNCIA [.2]
 - Sentiment inconscient, intuitiu, cognitiu, no emotiu [.20]
 - Intel·ligència emocional [.200]
 - Polivalent [.21]
 - Fotó [.210]
 - Intel·ligències múltiples [.211]
 - Relacionabilitat. Noves relacions. [.22]
 - Generació de coneixements [.23]
 - Correctament, estèticament, útilment [.24]
 - Espontaneïtat. Creativitat [.25]
 - Relacionabilitat i creativitat [.250]
 - Resolució de problemes nous i aparentment irresolubles [.26]
 - Sensibilitat i respecte a un mateix [.27]
 - "Talent" [.28]
 - Intel·ligència i consciència [.29]
 - Memòria i Intel·ligència [.2A]
 - Eruditisme [.2A0]

PART IV

- ESTIMULACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA [.3]
 - Hemisferectomia [.30]
 - Un exemple sobre el sistema educatiu [.31]
 - El suport de la relacionabilitat [.32]
 - Símils informàtics. La intel·ligència no és mesurable amb un número [.33]
 - Innata? Sí, però no tant [.34]
 - Estocasticitat [.35]
 - Decrepitud [.36]
 - Estupidesa. El principi "zero" de la psicologia [.37]

PART V

- REFLEXIONS FINALS [.4]
 - Intel·ligència i Resiliència [.40]
 - Percepció de la intel·ligència [.41]
 - Sistema conceptual i Intel·ligència [.42]
 - Altres definicions d'intel·ligència [.43]

QUÈ ÉS LA INTEL·LIGÈNCIA?

Carles UDINA i COBO

PART I

¿QUÈ NO ÉS LA INTEL·LIGÈNCIA? [0]

El concepte "Intel·ligència" ha estat tan substituït –no es pot dir d'altra manera– que és obligat començar aclarint el que no és.

Els "test" de BINET, dits d'intel·ligència, van tenir com a una de les primeres aplicacions l'exercit nord-americà (USA), servint de filtre per a seleccionar-ne els soldats. Com es passaven en anglès i pocs esclaus negres el dominaven suficientment, les pitjors puntuacions les obtenien –òbviament– els negres, d'on es va començar a deduir "empíricament" –i per tant "científicament" – que els negres eren menys intel·ligents que els blancs. Una nova mostra de la tradicional manca d'intel·ligència que habitualment caracteritza l'estament militar.

Arreu, la història constata un reguitzell d'absurditats en relació a la concepció de la intel·ligència i la pretensió de mesurar-la.

Els nazis, fa ben poc, encara mesuraven el cervell per a fer deduccions sobre el nivell d'intel·ligència.

No fa gaire, algunes persones encara es dedicaven a estudiar les mides, les formes i l'anatomia del cervell d'EINSTEIN, conservat en un pot de formol.

La inferior intel·ligència de l'homa-famella respecte l'home-masclé (o d'unes raça respecte unes altres) encara és una creença arrelada i que ho seguirà essent uns quants anys, pot ser algunes generacions.

El problema, però, ha estat quan aquesta creença es va estendre, també, dins la comunitat científica. Un cas recent i "sonat" el veurem tot seguit (amb J. WATSON).

Avui, bona part de la comunitat científica creu fermament en que hi ha una barrera insalvable entre la intel·ligència humana i la de qualsevol altra espècie animal. En conseqüència, que pressuposa en algun moment una mena de **creacionisme** (al que s'anomena "Revolució humana" i se situa fa uns 50 000 Any).

Una mostra recent i difosa d'aquesta creença és el haver considerat com una de les 25 qüestions més importants que te per resoldre avui la ciència (segons una enquesta feta per una prestigiosa revista científica), la pregunta:

"Què canvis genètics han fet únics als humans?" ("What Genetic Changes Made Us Uniquely Human?").

una pregunta que ni tan sols està metodològicament ben formulada. Qualsevol "Espècie" és, per la mateixa definició del concepte, "única", d'una altra manera no seria una "Espècie" sinó que, com a molt, una "Raça". Un "Albatros" amb un sol any –quan un infant humà gairebé ni camina– ja ha donat tot sol la volta al món, pel que és, des del meu punt de vista, una espècie molt més admirable que la humana*.

* Qualsevol etòleg, que estudia amb profunditat el comportament d'una "Espècie" determinada, és ben segur que pensarà el mateix de la seva "Espècie", encara que ni tan sols sigui un primat, un cetaci o una au migratòria.

La pregunta anterior és una pregunta més pròpia d'un escolar poca-traça; tan poca-traça com una altra pregunta promoguda per la mateixa revista, comentada llargament a "**¿Què és la conscienciació?**". Més que una pregunta és una **resposta**, una resposta sobre el perfil intel·lectual de les persones que es fan aquesta pregunta. És antropocèntrica, egocèntrica, i en conseqüència subjectiva, **no científica***.

* La comunitat científica integra persones de diferents cultures, religions i/o Estats. N'hi ha de tot. Si als USA una part important de la població és **creacionista**, i a la vegada aquest Estat aporta una part important dels membres de la comunitat científica, és inevitable deduir que molts científics ho siguin. Però a més a més les creences religioses estan arrelades socialment, és a dir, fins i tot en l'inconscient de persones no creients. És doncs inevitable que avui la ciència encara estigui fortament condicionada per la religió. Això acaba manifestant-se en les mateixes formulacions científiques. Per exemple, l' "Origen de l'Univers" també manifesta aquest **creacionisme latent**, atès que d'una altra manera es parlaria de "Materialització de l'Univers", denominació correcta que a més a més es reforça amb els ja coneguts processos de materialització-anihilació entre la "Matèria" i l' "Antimatèria". "Origen" pressuposa un començament, una negació implícita d'un abans, no un trànsit ni una transformació. Si l'energia "ni es crea ni es destrueix, només es transforma (fins i tot en matèria)" (Primer principi de la termodinàmica, segle XIX), ¿per què hauria d'ésser diferent amb el conjunt de l'Univers? Veure "**Teoria holística**".

James Dewey WATSON [.00]

El Premi Nobel de 1962 (pels seus suposats descobriments publicats el 1953) no s'ha fet tan famós per això com per les seves manifestacions, reiterades, que les dones són menys intel·ligents que els homes, o més darrerament que els "negres" ho són menys que els "blancs" (fet que fa pocs mesos va fer que se li prohibís utilitzar una institució pública per a presentar un llibre on ho afirmava).

Alguns tenim la sort de pertànyer a una societat on hi ha uns mínims de llibertat d'expressió (malauradament no tothom). Pel mateix, si el Sr. WATSON pot expressar reiteradament estupideses que constaten el seu baix coeficient intel·lectual (tot i ser de raça blanca), amb més raó els altres podem comentar el que diu el Sr. WATSON, i analitzar perquè ho diu.

Havien dubtes, fins i tot pels seus mateixos escrits, de que el Sr. WATSON fos l'origen estricta de tota la informació que li va permetre la concessió del Premi Nobel. L'ombra de Rosalind FRANKLIN sempre ha planat sospitosament. Però amb el temps, per l'acumulació d'afirmacions com aquestes costa entendre que tal individu fos capaç de descobrir res transcendent. La seva única habilitat constatada podria ser la d'aprofitar-se del masclisme del seu entorn per a atorgar-se els descobriments de la seva veïna investigadora (un cas que podria ser similar al de EINSTEIN amb la seva dona Milena MARIC).

Si aquestes afirmacions les hagués fet un filòsof, no tindrien més rellevància. Però tal com un matemàtic és l'únic que no pot dir que $2 + 2 = 5$, un genetista és qui menys pot fer aquestes afirmacions de la intel·ligència. Fins i tot es pot pensar malament del masclisme del Sr. WATSON, com una estratègia per a ocultar (i ocultar-se) que hagués copiat d'una dona (si les dones són "tontes", a ningú se li acudeix copiar d'una dona).

Intel·ligència i genètica [.01]

S. J. GOULD ha tractat magistralment el fet que els coneixements biològics s'han tergiversat sovint per a arribar a conclusions absurdes i contradictòries ("The Mismeasure of Man"). Així, un investigador del genoma humà també manifestava fa ben poc:

"Imaginemos que tienes un hijo con un coeficiente de inteligencia bajo y que puedes modificarlo mediante una alteración genética. .. estás permitiendo a los padres escoger como van a ser sus hijos... Tal vez sea una forma más sofisticada y civilizada de escoger como queremos que sean nuestros hijos."

Sembla clar que, a part de manipular sofisticats microscòpics i ordinadors dissenyats per altres, alguns genetistes encara no han entès què és la genètica ni quins són els seus límits (de professionals bons i de dolents, n'hi en tots els àmbits, sense excepció). Veure "Aplicacions del Sistema conceptual a la genètica", "L'exactitud a les ciències" (i els seus Annexos) i "¿Què és la conscienciació?" (Primera part, [.00] a [.036]).

"Er maetro" de les barraques del Pont del Treball [.02]

Fa anys vaig guardar la informació d'un estudi sobre l'evolució de la intel·ligència a Espanya. Segons reproduïa el periodista:

"Els nens espanyols obtenen en els tests d'intel·ligència uns resultats entre un 15% i un 17% superiors als que obtenien fa 30 anys, un increment atribuïble a les millores en la nutrició, la higiene i l'assistència mèdica... Curiosament, aquest increment és molt similar a l'experimentat en l'estatura mitjana."

No he comprovat si l'estudi deia exactament això o si també hi ha tergiversació periodística (no vaig voler perdre el temps en qüestions tan lamentables com aquesta). Com no cito fonts, l'exemple és vàlid per una o altra raó, o per les dos.

L'**aberració** és doble.

- La primera inferir que l'augment ha estat de la intel·ligència.
- La segona –creguda l'aberració anterior– atribuir l'augment de la intel·ligència a la nutrició, la higiene i l'assistència mèdica, factors que, com es veurà, són **totalment independents** del desenvolupament de la intel·ligència. A l'inrevés, qualsevol antropòleg sap que el desenvolupament de la intel·ligència humana ha estat una resposta per a compensar les seves limitacions d'adaptació, la seva desavantatge per a

competir amb altres espècies en l'obtenció dels aliments necessaris per a no morir-se de gana. També se sap que la sobreprotecció no estimula l'infant, tot el contrari. És el mateix que el dit de la cultura popular: "La gana estimula l'enginy".

A l'inici dels anys 60', amb 14 i 15 anys, jo feia el "Batxillerat superior" de llavors. Al sortir del col·legi anava a l'escola nocturna que havia organitzat una persona, "er maetro", en mig de les barraques que llavors havien a l'altra banda del Pont del Treball (a Sant Martí de Provençals, Barcelona). Els donava la matemàtica, la física i la química per a que intentessin superar la "Revàlida".

Si penso en la notable qualitat dels meus professors del col·legi (qualitat que no la vaig trobar poc després a l'Universitat) en relació amb la lògica inexperiència d'un jove com jo –tot i la meua innegable solidaritat i bona voluntat–, i si penso que per cada hora que jo els donava a ells jo havia rebut moltes més i en moltes millors condicions, s'entén que pocs arribaven a superar les revàlides, quan al col·legi érem gairebé tots.

L'anterior estudi de l'augment de la intel·ligència avalua alumnes dels anys 70' i de totes les classes socials, el que suposa una mitjana de la població. Si els autors l'haguessin fet només amb els meus alumnes i, recordem, deu anys abans (principi dels 60'), comparant-los amb els alumnes actuals del barri, és clar que les conclusions de l'augment de la intel·ligència hauria estat encara molt més espectacular.

Tan espectacular com el baix coeficient d'intel·ligència que cal preveure dels autors del estudi (i/o el periodista científic si fos el cas). Cal dir-ho així perquè, com es justifica al final ([.24]), no em semblaria equànime suavitzar l'anterior judici. Més encara, si l'estudi deia realment això, cal afegir la mateixa valoració als responsables i censors de la revista que va accedir a publicar l'article ("Intelligence"). Un cas tan escandalós com ho pogués ser, anys després, el parany de SOKAL*.

* Un article absurd fet a consciència per a posar en evidència els censors de les revistes, que van caure en el parany, el van admetre i es va publicar, amb el posterior escàndol.

En la mateixa línia de conclusions dels investigadors, si en només 30 Any l'augment d'intel·ligència ha estat del 15%, l'estudi també podria inferir un augment del ½% anual, pel que en el "Siglo de Oro", fa 500 Any, el més brillant era "border-line" i que tots els clàssics grecs, fa 1000 Any, eren subnormals profunds. ¿I fa 50 000 Any? ¿I fa 1 000 000 Any?

Cal dir, a més a més, la freqüència amb que articles similars es troben a les revistes científiques, fent correlacions incorrectament. Que coincideixi l'augment de dos paràmetres **no és suficient** per a correlacionar-los!! "Condicció necessària" i "Condicció suficient" són dos relacions diferents!! Una altra mostra del **desconeixement de la relacionabilitat**.

En una conversa de cafè podem parlar com vulguem i dient qualsevol bajanada. Però a través d'una revista pretesament científica i com a pretesos investigadors científics, com a mínim cal exigir el rigor de dir les coses pel seu nom i, sobre tot, no enganyar. Veure l'apartat "La consciència de la responsabilitat del prestigi social" [.314] a "[¿Què és la conscienciació?](#)".

Així doncs, ¿què mesuren els test d'intel·ligència? [.03]

Els incorrectament anomenats "Test d'intel·ligència" **no mesuren cap facultat**, ni la intel·ligència ni cap altra. Els "test d'intel·ligència" només mesuren determinades **habilitats culturals** que és una altra cosa **molt diferent**. Un "test d'intel·ligència" és com qualsevol examen. Fins i tot d'obtenir un "zero" en un examen (la pitjor nota possible) l'única deducció que pot fer-se és que l'individu no ha obert el llibre i no te ni idea. Com a molt es pot aventurar que té molta "cara dura", però res respecta la seva intel·ligència.

Si es pretén parlar amb rigor, seriosament, tal com pertoca a l'àmbit científic, **no** es pot parlar de "test d'intel·ligència". És un terme que cal **erradicar** de la literatura científica. I sobre tot erradicar de tot l'entorn pedagògic.

Com a **protecció del menor**, tal com es fa amb la pederastia, els "test" d'intel·ligència s'haurien de **prohibir** i **penalitzar** per Llei, com a tals, a tots els països del món. Altra cosa seria que, segons cada "test" (hi ha de diferents tipus), en cada cas es busques quines habilitats valora i es diguessin respectivament "test de tal" o "test de qual" habilitat, però mai d' "intel·ligència".

¿Base genètica? [.04]

Imaginem que en una escola fem una petita cursa a peu entre els seus nens, per exemple de 10 Any. Si el més ràpid la fa en 10 segon el més lent difícilment trigarà més de 20 segon. Òbviament, es parla de nens normals, excloent nens discapacats fisiològicament o psíquicament (paràlisis, deformacions, ...).

Si a més a més fos possible retrocedir en el temps i en el moment del part canviar el nen més lent pel més ràpid, i repetir el test deu anys després, és molt probable que el nen més lent educat dins la família del més ràpid trigués algun segon menys. I viceversa, el nen més ràpid educat dins la família del més lent trigués algun segon més. És evident que l'estat fisiològic d'un nen de 10 anys ja està notablement influenciat per les condicions higièniques de l'entorn familiar i social (estimulació, alimentació, exercici, ...), **diluint** la dependència de les condicions genètiques.

És a dir, en l'àmbit genètico-fisiològic difícilment es poden trobar diferències superiors al 100 % en qualsevol característica (dimensions com alçada, pes; velocitat; potència; ...).

Però en contrast amb aquestes limitades diferències d'origen inequívocament genètiques, les diferències d' "intel·ligència" entre els adults poden ser incomparables, ni tan sols expressables quantitativament en percentatge, sinó que en un o molts "nivells" per sobre o per sota. Diferència de nivells inassolibles per molt que s'intenti. Com un que està totalment perdut en un bosc, o una àliga que està volant per sobre d'ell. No és una qüestió "quantitativa" sinó que "qualitativa".

Si les diferències d'intel·ligència poden ser massa grans com per a poder-se justificar amb causes genètico-fisiològiques, ¿a què poden ser degudes? A "**¿Què és la conscienciació?**" (Límits al complexament en nivells estructurals [.13020]) el lector trobarà la justificació detallada de que quan poden aparèixer prolíficament (o no) "nivells" estructurals, només poden basar-se en estructures de sistemes simbòlics a suport simbòlic (-M, +S, ±N). I aquest no és el cas de l'estructuració genètica, que es del tipus "Sistemes simbòlic a suport material" (+M, +S, ±N). Veure "**Classificació intrínseca dels sistemes**".

Però sense que calgui entrar en les tipologies dels sistemes existencials i les seves característiques, no és de sentit comú –i per això és estrictament **una estupidesa***– defensar l'arrel genètica de la intel·ligència.

* L'estupidesa és la utilització absurda/ incorrecta del pensament per a reprimir-se els sentiments cognitius dels que es deriva, com el sentit comú i la intuïció. Es veurà a [.37].

Són freqüents les nissagues professionals familiars, de músics (cantants, instrumentistes, ...), de metges (oftalmòlegs, ginecòlegs, ...), però a ningú se li ha acudit buscar el gen oftalmològic o el gen violinista que afavoririen aquestes pràctiques professionals...

Pot ser útil un altra exemple. Córrer l'anterior cursa seria com pujar una muntanya per un camí zigzaguejant. **Tothom** que pot caminar, pot arribar fins a dalt, ni que sigui amb paciència: el temps dependrà de l'estat fisiològic (el que es diu "la forma física", factor relacionable amb l'herència genètica). Però si la muntanya té un vessant molt vertical, rocallós, requerirà escalar-la. El temps i la fortalesa fisiològica perden rellevància. És prioritari disposar d'uns determinats mètodes i coneixements (les tècniques d'escalada transmises i/o descobertes) i d'habilitats (factor relacionat amb l'aprenentatge). Anàlogament amb la intel·ligència, l'escalada no planteja diferències quantitatives, de temps, sinó que **selectives**, de nivells/ graus segons les dificultats de la paret (... , quart, cinquè, sisè, ...). És clar que és una analogia, un exemple, no pretenc relacionar escalada i intel·ligència.

A "Estimulació i desenvolupament de la intel·ligència" [.3] veurem les conjuntures que incideixen en el nivell d'intel·ligència assolit per una persona, moltíssim més enllà del que pugui dependre dels factors hereditaris/genètics, factors aquests darrers que són com "la xocolata del lloro".

Adaptabilitat [.05]

Sovint s'ha associat la intel·ligència al nivell d'adaptabilitat d'una persona a un entorn advers/ desfavorable. Això és perquè la persona intel·ligent pot generar més fàcilment més recursos que una altra persona menys intel·ligent, i en conseqüència té més possibilitats d'adaptar-se.

Això darrer és cert, però l'associació és equívoca perquè també manca una altra condició: la voluntat d'adaptar-se, voluntat que no te res a veure amb la intel·ligència. Tornem a la confusió entre "Condició necessària" i "Condició suficient".

Precisament, les persones més intel·ligents i amb més recursos intel·lectuals, sovint no intenten adaptar-se sinó que tot el contrari, s'enfronten a l'entorn i intenten canviar-lo. Intenten que sigui l'entorn qui s'adapti a ells. ¿Què han fet, sinó, les persones més intel·ligents –aquelles que els diem genis per les seves aportacions transcendents i revolucionàries– que han generat canvis substancials en la civilització humana? També és clar que molts d'ells ho van pagar molt car –cremats a la foguera, tancats de per vida, marginats o embogits per l' "stress"*– però és igualment clar que tots els avenços de la nostra civilització es deuen a un nombre **molt limitat** de persones "inadaptades" que van forçar canvis en les creences, dogmatismes i/o paradigmes convinguts.

* Friedrich Wilhelm NIETZSCHE n'és un exemple.

A "Intel·ligència i Resiliència" [40] veurem una altra explicació de perquè les persones intel·ligents sovint tenen la **fortalesa d'enfrontar-se a l'entorn** i resistir les repressions i traumes que això suposa. Veure també "Percepció de la intel·ligència del altres" [41].

Els nens prodigi [06]

Resulten fins i tot avorrides les reiterades notícies sobre "nens prodigis". També són **reiterades** afirmacions de suposats experts que afirmen que el **25%** dels nens són, o podrien ser, nens prodigis.

¿Com es pot fer aquesta afirmació? Qualsevol cosa que pugui tenir una de cada quatre persones és poc més que "normal". Quelcom "prodigiós", "genial", "excepcional" succeeix una vegada entre un milió. Com a menys, una entre mil. L'equivalent a un "nen prodigi" és un "adult prodigi", és a dir, un geni. !Un geni és algú excepcional que apareix d'entre un milió o més (> **0.00001%**)! Qui s'atreveria a afirmar que un 25% de les persones són "gegants", quan per pertànyer a aquest 25% només cal passar del metre i setanta-cinc centímetres...

La constatació és que anys després de ser considerats com a tals, ben pocs nens prodigis esdevenen "genis". Més aviat, els nens prodigis esdevenen adults infelices, inadaptats i/o fins i tot conflictius, perquè són la conseqüència:

- d'un entorn ni harmònic ni higiènic, que reprimeix les necessitats bàsiques del nen. Com a reacció de compensació, el nen es desenvolupa hipertrofiadament en algun dels pocs àmbits no reprimits.
- d'uns pares obsessius que creen conscientment l'anterior entorn, sovint per a veure realitzat a través del fill les aspiracions frustrades que ells no han assolit (intel·lectuals, artístiques, professionals, esportives, ..).

El que és cert és que **TOTS** els nens tenen unes potencialitats intel·lectuals "increïbles", extraordinàries, no només el 25% d'ells sinó que el 100%. El problema només està en que sovint no sabem deixar-les desenvolupar, el problema està en que més aviat els hi **reprimim** aquestes facultats.

Intel·ligència emocional i Intel·ligències múltiples [07]

Són simples expressions demagògiques, equívokes, que no representen res, menys encara res relacionat amb la intel·ligència. Es veuran a [200] i [211]

“Mensa” [08]

La seva Web diu:

“Mensa es una organización internacional que agrupa a 100.000 socios en los cinco continentes. El único requisito de admisión es obtener, en una prueba de inteligencia acreditada, una puntuación por encima del 98% de la población general. Una de cada 50 personas está capacitada para ser mensista y técnicamente se considera superdotado.”

És evident que el concepte d'intel·ligència segons “Mensa” és diferent del que aquí s'exposarà. Una altra constatació de que els dos conceptes són marcadament diferents, es troba tot seguit a la mateixa pàgina Web on s'anuncia una mica més a baix (veure la següent captura de la pantalla):

“Nuevo libro: Guía Mensa Para Resolver Sudokus”

Tal anunci permet inferir, sense ni consultar-la a la Web, el tipus de prova que s'ha d'acreditar i a quines habilitats culturals correspon.

The screenshot shows the official website of Mensa España. The browser window title is "Mensa España - Microsoft Internet Explorer proporcionado por Ajuntament de Barcelona". The address bar shows "http://www.mensa.es/". The page content includes the Mensa España logo, a navigation menu on the left, and a main text area. The main text describes Mensa as an international organization with 100,000 members and lists its objectives. A book cover for "Resolver Sudokus" by Peter Gordon is shown. At the bottom, there is a section for "Nuevo Libro: Guía Mensa Para Resolver Sudokus" and a copyright notice for 1996-2006 Mensa España.

Com a curiositat, segons això (100 000 socis que pertanyen a la fracció del 2% més “intel·ligent” de la població), s'infereix que “Mensa” agrupa a les persones més “intel·ligents” (segons la seva prova acreditadora) d'una població de 5 000 000 de persones.

Una altra curiositat, aquesta a esbrinar, és saber quina relació es pot establir entre els Sudokus i la investigació psicològica i/o el benefici de la humanitat.

A “Altres definicions d'intel·ligència” [43] es reprendrà aquesta diversitat definicional.

UNA PRIMERA APROXIMACIÓ AL CONCEPTE D' INTEL·LIGÈNCIA: LA INTUÏCIÓ [1]

Conceptes com "Memòria", "Habilitat", "Destresa", "Eruditisme", ..., "espavilat", "oportunisme", ... ja existeixen a tots els diccionaris i s'interpreten sense equívoc. És a dir, si parlem d' "Intel·ligència" no ens podem referir a cap d'ells sinó que a alguna cosa diferent. Menys encara s'hauria de confondre amb el conjunt del "Pensament" perquè a més a més inclou facultats més específiques com la conceptualització, el coneixement, el mètode i el raonament. Sobre la diversitat de conceptualitzacions d'intel·ligència veure [43].

Tampoc a cap altra facultat comuna i/o que pugui desenvolupar-se a voluntat de la persona perquè sempre s'ha interpretat "Intel·ligència" com allò que una persona té o que no té, quelcom que marca **diferències insalvables** entre les persones. Cal situar la "Intel·ligència" en l'àmbit del que és "màgic", incomprable. Es diu que es neix amb un nivell d'intel·ligència o una altra. Per això darrer apareix la temptació de creure que és genètica. Però cal dir, com veurem a "Estimulació ..." [3] i "Innata? ..." [34], que **no és una facultat totalment innata**. No obstant això, és vàlid com a primera aproximació.

Per això cal començar per relacionar la "Intel·ligència" amb una altra facultat "màgica": la intuïció.

Intuïció i intel·ligència són dos facultats pròximes. Si el lector hi pensa una mica, veurà que li serà difícil diferenciar-les. Estrictament intel·ligència és un concepte més específic que intuïció (Intel·ligència **pertany a** Intuïció). La intel·ligència apareix al aplicar la intuïció al **discerniment** cognitiu. Per això, a "Definició d' "intel·ligència" [2], s'acabaran d'entendre les altres característiques d' "intuïció" que no es veuen tot seguit (sentiment no conscient, no emotiu, ...).

¿Què és la intuïció? [10]

Per a no perdre el fil expositiu remetent al lector a altres escrits relacionats, els reproduïxo tot seguit:

"El Kerigma del pensament"

[.00] ¿Es poden definir de manera inequívoca tots els conceptes que adscriuim a la nostra ment, tal com diferenciem inequívocament entre els nivells materials "orbital", "atòmic", "molecular" o "solvent/ solut"? ¿Es poden definir inequívocament conceptes tan intangibles com "Intuïció", "Intel·ligència" o "Imprompta"?

[.3200] La intuïció.

El millor paradigma de la transferibilitat metodològica és possiblement la intuïció: un "Sentiment cognitiu, no emotiu i no conscient, que es nodreix de la informació relativa a la gestió per part de la Psique de les nostres estructures funcionals materials i de la percepció fenomenològica".

És una definició ben allunyada de les característiques de ciència "infusa" que li assignen tots els diccionaris generals i/o de psicologia com:

- "Coneixement directa e immediat (sense intermediari)" (L.-M. MORFEAUX);
- "Cognició immediata" (D. FABRA);
- "Mena de facultat d'encert instintiu" (DEC). És la menys incorrecta de les tres, però ¿on està el lligam dels instints genètics amb la psique per a fer aquesta afirmació? Estrictament la definició tampoc pretén això, és un resum de les freqüents definicions d'intuïció per analogia amb la velocitat i no racionalitat dels instints, però llavors, una analogia, una "mena", no és una definició.

Totes aquestes definicions constaten la ignorància dels nostres propis processos cognitius, ignorància ja comentada des de l'inici.

[.3202] També "funciona" i és inequívoca la definició d'intuïció que acabem de veure, i també es pot saber el "per què?". Perquè es basa en la "Transferibilitat del mètode" i en la "Percepció fenomenològica", dos fets. Això a part, si aquesta definició no estigués en aquest escrit sinó que el lector la trobés aïlladament ¿no semblaria més aviat que pertany a un tractat de Zen, o d'una comunitat budista?

"Què és la conscienciació?"

[.02] Es capaç el lector de contestar –i justificar– si la intuïció és, o no és, un sentiment? Si és, o no és, una emoció? ... Com això no pertoca aquí, per a no deixar al lector amb el dubta, la resposta és que la intuïció és un sentiment cognitiu però **no** emotiu.

Tan mateix sobre la intel·ligència: és, o no és, un sentiment? Encara més, quina relació hi ha entre intuïció i intel·ligència? Com això tampoc no pertoca aquí, per a no deixar al lector amb el dubte, la resposta és que la intel·ligència és un **sentiment cognitiu i intuïtiu**.

¿Què vol dir “que es nodreix de la informació relativa a la gestió per part de la Psique de les nostres estructures funcionals materials”? [.100]

S'ha explicat detalladament a “**Què és la conscienciació?**” com la psique és un gestor matemàtic extraordinari. I no només matemàtic sinó que en general, un gestor extraordinàriament organitzat i ordenat.

A més a més, això no succeeix només en els nivells inconscients sinó que també encara més avall, en els **nivells sensorials** de la psique (nivells que ja estan presents, per exemple, en els insectes, i sens dubte en octòpodes com els calamars). Veure el “Model global de la psique” [.1302] a “**Què és la conscienciació?**”.

La psique té una informació **extraordinària i d'extraordinària qualitat**, que es forma amb la mateixa formació del fetus i s'estimula i es desenvolupa en el nadó amb el seu desenvolupament psicomotriu.

¿Què vol dir “que es nodreix de la percepció fenomenològica”? [.101]

Que la psique del nadó i del nen també es carrega d'informació externa: les sensacions, la informació que entra contínuament pels sentits. Informació que, òbviament, les memòries permeten que la percepció la posi en relació* amb tota l'altra informació ja existent a les diferents memòries. Passa, però, que no ens adonem de la major part, perquè només una part de la percepció és conscient, la major part és inconscient, cosa lògica d'una altra banda.

* Així doncs, la percepció és una facultat relacional, comparativa, precursora del coneixement.

No ens adonem conscientment, però inconscientment tenim molta informació “validada”, com és el cas prou conegut del “Sentit comú” (que estrictament no és un “sentit” sinó que un “sentiment intuïtiu”, com s'explica també a [.02] en “**Què és la conscienciació?**”).

Per a intuir cal, doncs, “saber mirar endins”, com es fa amb la meditació (en la seva interpretació original d'orient, veure [.1430] a “**Què és la conscienciació?**”), com en la pràctica del Zen. La intuïció **surt de dins**.

Una informació ignorada i fins i tot menyspreada [.101]

Tota aquesta informació, la interna i la d'origen extern són la base –com un **immens** banc de dades– que pot conscienciar la intuïció sempre que estigui degudament desenvolupada. La intuïció és l'aflorament d'aquestes informacions, sempre que sigui possible la **transferència metodològica** que ho permet. Transferència que requereix que **no estigui reprimida*** per la culturització i, a més a més, que hagi **compatibilitat semiològica***.

* Quan està parcialment reprimida, o quan la compatibilitat semiològica és imprecisa, es pot arribar a manifestar a través de la codificació que comporten els somnis de l'inconscient (veure [.422] a “**Els simbolismes pre-materials. Una perspectiva holística...**”, que es reproduïx parcialment més en davant, o [.2160] a “**El Kerigma del pensament**”, ...).

Sense les aportacions de FREUD sobre l'inconscient no es pot entendre gairebé res de la nostra ment. Cal restringir-se a opinar i/o creure. Per exemple, creient que la intuïció és una facultat “infusa”, com si fos imbuïda per l'algun ésser sobrenatural.

Es diu que un nadó és una pissarra en blanc. D'alguna manera és cert, ja ens entenem. Però en termes absoluts qualsevol persona neix amb una informació extraordinària, sense la qual no podria viure ni un segon. És tota la informació relativa a la seva psicomotricitat, a la transcripció psíquica dels instints, etc., etc., etc. Un nadó és més aviat com un llibre, amb la primera pàgina en blanc, però moltes més al darrera, ben plenes d'informació. Si això no s'entén, resulta **impossible** entendre què és la intuïció. Llavors cal recórrer als esmentats miracles, infusions i efectes sobrenaturals.

Veure al respecte "Psicomotricitat" [.13] i més especialment "La transcripció psíquica dels instints" [.13011] a "Què és la conscienciació?". La intuïció pot considerar-se, en part, com una **prolongació** de la informació instintiva a través de la necessària transcripció psíquica dels instints. Dic en part perquè altres informacions no instintives, simplement estructurals de l'organisme (fisiològiques, ...) poden ser recuperades directament per la psique, per exemple **a través de la gestió que ha de fer d'elles** (veure els **efectes transferidors** de la "Dualitat algebraica" a [.121] i [.122] en "Què és la conscienciació?").

La "Imprompta" és un concepte de la màxima transcendència en tots els mamífers (i l'home ho és), però gairebé desconegut per la nostra cultura. La seva definició també és ambigua, exclusivament enumerativa (això ho és, això no). Però pot definir-se inequívocament, estructuralment, com "la **maduració via cultural dels instints incomplets**". És a dir, la previsible **implementació** dels instints existents, els que encara estan en fase d'incorporació (per selectivitat natural) a la dotació genètica. Per exemple, l'instint d'alletament existeix en el nadó, però feblement, perquè es perd a les poques hores del part si no s'exercita (o difícilment s'activa instintivament en les cesàries). I vint o trenta anys després, una dona (com una orangutan aïllada en un zoo) no sap com ha de donar el pit al seu fill. Cal que aquest coneixement sigui tramés via íntegrament cultural. El **vincl del naixement** també és un concepte relatiu a la imprompta. Etc.

¿Per què és tan difícil que sobrevisquin a la salvatgia els animals criats per l'home i/o en captivitat? Perquè cada espècie té la seva imprompta.

La imprompta exemplaritzava perfectament la pàgina en blanc que activa (o no) un munt de pàgines que hi ha al darrera, la dels esmentats instints transcrits. La intel·ligència, com a facultat intuïtiva, és una facultat que es desenvolupa (o no) en funció d'aquests complexos fenòmens de "control remot" (veure [.3] i [.35]).

També recomano el llibre, impagable, d'obligada lectura, "La vida secreta del niño antes de nacer", de Thomas VERNI i John KELLY, perquè explica com la primera pàgina en blanc del nadó no la comencem a escriure al néixer després del part*, sinó que molt abans, quan el fetus comença a madurar el seu sistema neurològic i pot començar a funcionar plenament la psique, **als pocs mesos de l'embaràs**.

* I a la vegada, el mateix part són **uns moments d'especial transcendència pel futur del nadó**, però això és una altra qüestió que es tractarà a "Els drets dels nens" (en preparació).

Algunes característiques irrenunciables de la Intel·ligència [.11]

"Por sus obras los conoceréis" [.110]

La mesura més encertada de la intel·ligència és possiblement no calcular-la, és a dir, no voler mesurar-la indirectament, sinó que remitar-se a constatar la seva existència: "**por sus obras los conoceréis**". Les obres fetes per una persona al llarg de la seva vida no deixa dubta del seu nivell d'intel·ligència, sense distorsionar-se per les conjuntures, la fama, l'autobombo i/o la manca de perspectiva en un moment donat.

Encara que existeixin revistes científiques i patents, la ciència i la tecnologia estan plenes de frau i plagis. "Unos tienen la fama y otros cardan la lana". Per això, en aquest àmbit és oportú l'exemple de LEIBNITZ com persona inequívocament **genial**, d'una intel·ligència **màxima**. En el seu cas res indica la possibilitat de còpia d'altres, i, a la vegada, difícilment pot trobar-se una persona més avançada al seu temps i amb aportacions més transcendents, perdurables i en moltíssims camps diferents (pensament [ciència universal, lògica, aproximació a orient, ...], matemàtica [càlcul infinitesimal, probabilitats, ...], física, geologia, biologia, medicina, i fins i tot informàtica [va plantejar el sistema posicional binari, les màquines de calcular, ...]). Sembla que encara ni tan sols s'ha pogut editar tota la seva obra.

La música és l'àmbit on més fàcilment es distingeixen les persones intel·ligents, els genis, de les persones normals. Difícilment es poden donar plagis i/o frau com a la ciència. Com a molt, alguna peça s'ha atribuït incorrectament, però no és significatiu front el nombrós catàleg habitual en qualsevol músic. No obstant això, el nombre, la "quantitat", tampoc és important: una sola composició de "qualitat" és suficient per a constatar la genialitat d'un músic. Entre compositors no hi ha els equívocs "currículums" acadèmics i/o professionals, només cal escoltar uns compassos de qualsevol obra seva, que és el seu "currículum" més inequívoc*. És un currículum **intrínsec**. Es pot ser un perfecte desconegut i/o un adolescent, sense que això sigui un problema per a constatar la seva genialitat musical, una situació **impensable** en l'àmbit científic o en el professional.

* Els currículums habituals no serveixen de gaire, diuen les tasques que ha fet la persona, però no com (be o malament).

En l'àmbit musical la diferència de "nivells" també és diàfana. Un exemple conegut l'aporta la simfonia dita "Incompleta" de SCHUBERT, que ha resistit els intents de molts músics de completar-la. Però entre genis, del mateix nivell, tot és ben fàcil: les revisions de MOZART a HÄNDEL, les de WAGNER a GLUCK, ... les orquestracions de RAVEL, les de RIMSKY-KORSAKOV, ..., les variacions de BEETHOVEN o les de BRAHMS, ...

Fer preguntes inicialment sorprenents, però útils [.111]

Molts caracteritzen a les persones intel·ligents com les que sovint sorprenen amb preguntes inesperades (veure també "Espontaneïtat" [.25]), fins i tot preguntes aparentment no importants (veure també "Sensibilitat" [.27]), però que acaben essent **preguntes clau** per a resoldre el problema plantejat.

Aquestes preguntes són les preguntes dites "intel·ligents".

La resolució de problemes qualssevol [.112]

Una característica bàsica de la "intel·ligència" és que no és específica, sinó que genèrica/ **polivalent**. Una persona intel·ligent en només un àmbit específic, no és intel·ligent; pot ser un erudit, pot ser una persona molt documentada, però no necessàriament una persona intel·ligent.

Una persona intel·ligent pot manifestar aquesta facultat en àmbits totalment diversos (veure "Polivalència" [.21]). No es pot evitar tenir manifestacions intel·ligents en qualsevol àmbit (Espontaneïtat [.25]). És la persona en si mateixa la que és intel·ligent, el que es pot manifestar en totes les seves actuacions.

Com l'expertitud potencia encara més la intel·ligència (veure "Estimulació i desenvolupament de la intel·ligència" [.3]), és clar que les manifestacions intel·ligents en l'àmbit de màxima expertitud de la persona seran molt més perceptibles que en àmbits inusuals per la persona, però davant de problemes, és a dir, de **situacions estrictament noves**, l'expertitud perd rellevància i la intel·ligència és el que pot diferenciar millor a unes persones d'unes altres.

Davant de situacions previsibles el que es manifesta són les habilitats, **no** la intel·ligència.

LA DEFINICIÓ D'INTEL·LIGÈNCIA [2]

La intel·ligència és un sentiment inconscient, intuïtiu, no emotiu, polivalent, aplicat al coneixement, que permet establir espontàniament **noves relacions correctes i/o útils**.

Sentiment inconscient, intuïtiu, cognitiu, no emotiu [20]

¿Un sentiment? Per a estalviar escriure em remeto a [01] en "**Què és la conscienciació?**":

¿Si no, quina altra cosa podria ser? ¿La intel·ligència és un instint, un sensació, una percepció, una manifestació de la memòria, un simple raonament, ...?, és clar que no! Tothom estarà d'acord que la Intel·ligència és molt més potent, ha de pertànyer al nivell estructural més alt, més complexa generat per la psique: els complexos i inescrutables sentiments ¿La intel·ligència és una manifestació espiritual?, ¿una manifestació de l'ànima?, menys encara!

Com s'estén l'esmentat escrit (també a [030] , [033] , [140], [201], [216], [217],...) la ciència te un problema amb els sentiments: és incapaç d'afrontar el seu estudi, no sap ni com afrontar-lo. Llavors la solució habitual és ignorar-los. Com il·lustra Benoit MANDELBROT amb la seva punyent afirmació

"...car nous ne considérons comme scientifiques que les phénomènes qu'elles permettent d'expliquer!" ("...atès que nosaltres no considerem científics més que els fenòmens que som capaços d'explicar!").

O el més conegut:

"qui no les pot haver diu que son verdes",

de J. de la FONTAINE ("*Le renard et les raisins*").

També a [130] el lector trobarà, si més no, una emmarcació dels sentiments dins del conjunt de les diverses facultats de la psique.

Tot el que s'ha dit per a la intuïció és vàlid per a la intel·ligència com s'anirà veient tot seguit. La intel·ligència és "màgica", "infusa", apareix espontàniament. La diferència és que "Intel·ligència" és un concepte més concret que "Intuïció", es concreta en les relacions cognitives que permet establir encertadament.

La primera definició d' "Intel·ligència" és doncs que la intel·ligència pertany als Sentiments intuïtius:

Intel·ligència ∈ Sentiment intuïtiu

que es llegeix la Intel·ligència **Pertany als** Sentiments (i dins aquests, als intuïtius), és a dir, la Intel·ligència **és** un tipus molt concret de Sentiment. Com també s'explica a [01] de "**¿Què és la conscienciació?**", es tracta d':

Una "fórmula" trivial, en base a un tipus de relació ("**Pertany a**") que gestiona un nen petit, però que difícilment s'haurà trobat el lector abans.

Tot al contrari de l'absurda definició "Los sentimientos son inteligencia instantánea" (Paul SLOVIC) perquè, entre altres coses, presuposa que la intel·ligència és anterior als sentiments. Que sigui un sentiment "**cognitiu**" és una obvietat: per definició la intuïció es restringeix a l'àmbit del coneixement.

Més que un component definicional, "**no emotiu**" és una precisió per a evitar equívocs: el què no és. Que sigui "no emotiu" és una obvietat anàloga: per definició. La intuïció sempre s'ha considerat independent, gairebé antagònica, de les emocions, un tipus de sentiments "traïdors" per a l'objectivitat, pel coneixement. La confusió s'origina per un error semàntic: molts creuen que tots els sentiments són sentiments emotius. Confonen "emocions" i "sentiments", quan els sentiments emotius són **només una part** dels sentiments.

A [422] a "**Els simbolismes pre-materials. Una perspectiva holística...**" s'explica:

Això explica la molta **menor eficiència del pensament respecte dels nivells inconscients de la psique**, que d'una altra banda són presumiblement molt més nombrosos que els 4 nivells del pensament. "Es pensa millor" (estrictament s'hauria de dir "S'inconsciència millor") quan dormim i no pensem que quan estem desperts i pensem voluntàriament/ conscientment.

Per això, per a assentar els nous coneixements adquirits, sovint cal deixar passar unes hores, especialment dormint, precisament perquè deixa d'haver activitat conscient del pensament. També per això **molts descobriments s'han de manifestar en somnis**: quan encara no disposem de sensitivacions adients (paraules, explicacions, exemples, ...) que és la situació prèvia a un descobriment, el recurs de l'inconscient és suportar-se en els seus suports sensitivadors habituals, les imatges vivencials que els diem "sognis".

Vist això es pot dir que és incoherent, una absurda autodescortesia, una altra manifestació de l'estupidesa humana, que persones d'alt nivell intel·lectual, capaces de fer descobriments importants, ignorin o menyspreïn les aportacions freudianes [sentiments, inconscient, ...], perquè estan ignorant o **menyspreant [l'origen de] les facultats que precisament els distingeixen**

Intel·ligència emocional [.200]

Cal deixar clar que "Intel·ligència emocional" és una denominació **absurda**, no interpretable. És a dir, "Intel·ligència emocional" **no representa res que existeixi**. Un exemple ajuda a entendre-ho: "Australàsia" és la part d'Àsia que pertany a l'hemisferi austral (és a dir, al sud de l'Equador) i en conseqüència existeix (part de l'Índia, part d'Indoxina, ...). Però "Austral Sibèria" no és res, és una demagògia (Sibèria està íntegrament a l'hemisferi boreal/ nord, pel que no interseca amb l'hemisferi austral/ sud), només són un conjunt de lletres no representatives de res existent.

Si com ja s'ha vist, la intel·ligència no és emotiva, **no** pot ser "emocional".

Així doncs ¿què es vol dir, estrictament, al dir Intel·ligència emocional? Es vol expressar que hi ha una estreta **relació** entre dos conceptes, "Intel·ligència" i "Emoció" (el que referma que són dos coses diferents). ¿Quina relació? Doncs que tal com es veurà a "Estimulació i desenvolupament de la intel·ligència" [.3], la intel·ligència s'estimula i es desenvolupa, principalment a través de la motivació (i cal recordar que les motivacions no són una altra cosa que !emocions!). Dit d'una altra manera, les emocions poden ser com un catalitzador, com un mitjà, per a desenvolupar correctament i al màxim, la intel·ligència de qualsevol persona.

La "Intel·ligència" i les "Emocions" són sentiments **diferents**. Tenen intersecció **buida**. Per exemple, tothom estarà d'acord en que les emocions són intrínsecament subjectives, mentre que la intel·ligència pretén tot el contrari: ser pràctic, útil. Veure també a [.211] la inexistència d'una "intel·ligència musical".

Dir "Intel·ligència emocional" suposa **confondre** un dels possibles mitjans d'un procés amb el procés (una altra constatació de la ignorància de la fenomenologia més bàsica). Amb equívocs com aquest cal desconfiar que es pugui pensar correctament i arribar a conclusions encertades. En una conversa de cafè podem expressar-nos com vulguem, però en un escrit publicat i més encara en un llibre, no es pot parlar tan barroerament. Cal dir, però, que s'han venut –i es venen– mils i mils de llibres sobre "Intel·ligència emocional". ¿Perquè serà que els llibres, **quan més banals, més es venen?** A [.37] es dona la resposta.

Polivalent [.21]

Fotó [.210]

El fotó es caracteritza per manifestar els seus efectes en **tots** els nivells estructurals de la matèria. El fotó:

- interacciona amb **totes** les partícules físiques,
- forma part inevitable de **qualsevol** interacció nuclear.
- interacciona amb **tots** els orbitals atòmics, i en concret amb el de valència produeix les ionitzacions;
- ... les molècules,
- altera les substàncies,
- altera els objectes (escalfament final, ...),
- altera els éssers vius, ...

Per això, l'exemple del fotó és molt il·lustratiu per a la intel·ligència, perquè la intel·ligència és una facultat **polivalent, omnipresencial i necessària** (quelcom més que "útil") en tots els àmbits de la nostra civilització. Poques facultats, o cap altra, és tan polivalent.

Intel·ligències múltiples [.211]

Per lo anterior, el concepte d' "Intel·ligències múltiples" és **pejoratiu**. Nega la seva polivalència, una característica de la màxima potència, difícilment trobable en altres facultats. És com canviar una clau anglesa per una sola clau fixa: una limitació dràstica. Hi ha **una sola** intel·ligència, que per la seva polivalència s'aplica i es manifesta en **qualsevol** àmbit, i per això mateix concretada en efectes diferents. Els efectes són diferents (polivalència), la causa (la intel·ligència) única.

Tal com no hi ha "intel·ligència emocional" ni "múltiple" **tampoc hi ha** una "intel·ligència musical" (una altra cosa és que la música sigui una percepció que genera emocions). El que sí pot haver és un músic intel·ligent, intel·ligència que li aporta els recursos i la creativitat musical que el diferencien d'un altre músic amb menys intel·ligència.

A tal nivell d'absurda "multiplicitat" s'ha arribat que fins i tot ja han aparegut llibres d' "Intel·ligència sexual" i "Intel·ligència eròtica" ... Aviat, a aquest pas, !el coit serà una manifestació intel·lectual!

Relacionabilitat. Noves relacions. [.22]

Una de les caracteritzacions de la intel·ligència més il·lustratives que he trobat, breu i inequívoca, és la de Howard EICHENBAUM, neuròleg:

"Capacitat de **connectar** continguts aparentment inconnexes"; "Inferir **relacions insospitades** entre informacions sense vincle aparent. **Descobrir** aquesta relació subtil i secreta que existeix entre totes les coses de la nostra memòria".

"**Noves**" és una de les característiques claus de la intel·ligència. No valen imitacions, no valen referències pròximes. Noves vol dir tan mateix que es tracta d'una manifestació **areferencial**, no s'hi val copiar.

Una melodia –que si la considerem fredament, pot semblar fins i tot "estúpida"– com:

"Tu-tu, tuu.ru.tuu.tu, tuu.ru.tuu.tu" (BRAHMS, quarta simfonia, segon moviment)

es desenvolupa sorprenentment, originant d'immediat una impressió auditiva extraordinàriament estètica i emocionant. Porto més de 40 anys sentint-les sovint (aquestes i d'altres peces musicals) i a part de gaudir-les intensament, no puc evitar pensar cada vegada en la incomprensió de com algú ha estat capaç de compondre-la, en la incapacitat meua de fer quelcom similar per molt que disposés de segles per a intentar-ho. Fins i tot, ni que disposés d'un ordinador amb un programa que generés milions d'agrupacions de notes que després jo seleccionés pacientment.

Ni que disposés de la melodia. De jove em vaig obsessionar en compondre un concert per a violí; no vaig passar dels dos primers compassos quan anys després ho vaig deixar córrer, ...cansat de l'estrepitós fracàs.

Tampoc entenc com a partir d'una breu melodia, per exemple la de la cançó "Gegenliebe" (=amor recíproc/correspost), BEETHOVEN pot recrear durant més de vint minuts la música de la "Fantasia coral". Un altre exemple similar, que tothom coneix, és el Bolero de RAVEL "un repte insolent i una veritable proesa" només a l'abast d'un "geni".

No ho entenc, per a mi és d'un altra nivell (però sortosament, això no m'impedeix gaudir-ne, tot el contrari).

I tot només és una qüestió de relacions, relacions establertes pel compositor entre un nombre limitadíssim d'elements, elements que són les notes musicals. Relacions del tipus de superposició (contrapunt), duració, tímbriques (harmonia), ...

Així doncs, en aquest cas, les noves relacions generades per la intel·ligència dels músics no són "cognitives" (les dites "intrínseques" que es tracten en altres escrits d'aquesta col·lecció) sinó que són de l'àmbit de l'harmonia i el contrapunt, és a dir, amb efectes en l'àmbit de les **percepcions estètiques i emotives**. Les diferents melodies –infinites– resulten de les diferents maneres d'agrupar, és a dir, de relacionar, un nombre limitat de notes musicals de l'escala harmònica.

La relacionabilitat és una de les "**Condicions necessàries**", no una "Condicció suficient" (una condició molt més "potent"/ restrictiva) per a que existeixi intel·ligència.

Generació de coneixements [.23]

¿Perquè és important establir relacions? Perquè una relació “**R**” entre dos conceptes “**a**” i “**b**” no és una altra cosa que un coneixement simple (“Fulano és cirurgià”, “Tal bacteri és la causa de tal malaltia”, ...). Establir una relació útil/ encertada vol dir generar un coneixement útil/ encertat.

La intel·ligència és doncs un **generador de coneixements**. Per això també és la base per a la generació dels altres elements del pensament derivats dels coneixements: els mètodes (que porten a **millorar les habilitats**), els criteris, ..., els coneixements compostos i els raonaments.

Establir una **nova** relació on abans no existia equival, en l'àmbit del coneixement, a fer un **descobriment**:

- o és descobrir algun element abans desconegut (descobriment que no necessàriament requereix un alt nivell d'intel·ligència, sinó que **sovint només uns instruments adients**, a vegades es troben fortuïtament);
- o és establir una nova relació entre dos elements ja existents (descobriments que habitualment presuposen un problema i exigeixen un nivell d'intel·ligència **més alt** que per a descobrir un element).

Correctament, estèticament, útilment [.24]

L'altra característica “clau” de la intel·ligència és que cal establir, espontàniament, una relació **correcta**. Per la seva velocitat, un ordinador pot establir relacions millor que ningú, però és absolutament incapaç per si sol de saber quines són correctes i/o útils (segons la conjuntura) i quines no ho són. La majoria de les relacions fetes “a voleo” són absurdes, incorrectes, inútils o indecidibles (veure, per exemple, [.3] i [.313] de “**El Kerigma del pensament**”, o el full “**L'arbre de la saviesa (Albícia procerà)**”).

En l'àmbit **estètic**, una relació “correcta” és la que és percebuda amb **satisfacció**, amb **gaudi**. Que és **bella**. Òbviament, aquí hi ha a més a més un factor subjectiu, de gust, i també de culturització.

En l'àmbit **pràctic**, una relació “correcta” és la que és **útil, aplicable**. D'aquí la caracterització d'“adaptabilitat” ja comentada.

Una persona és més intel·ligent que una altra si en circumstàncies de similar dificultat per a cadascun d'elles, pren habitualment **decisions més encertades/** més convenients a les seves aspiracions, que les decisions d'una altra persona, persona que per això mateix és considerada menys intel·ligent.

L'encert és una de les “**Condicions necessàries**”, no una “Condicció suficient” (una condició molt més “potent”/ restrictiva) per a l'existència d'intel·ligència.

La situació inversa, fa entendre les tres valoracions fetes a l'inici ([.0]), sobre WATSON, sobre la modificació genètica de la intel·ligència i sobre els autors de l'estudi de l'evolució de la intel·ligència a Espanya. Són tres exemples de treure les conclusions més desafortunades/ errònies. Cal recordar que una conclusió resulta d'una combinació de relacions. En una persona del carrer, que no posa en joc coneixements científics, o en una conversa de cafè, on la finalitat és passar l'estona, arribar a conclusions com aquestes seria anecdòtic, una opinió. Però en científics, en un treball formal i amb accés a tot tipus d'informacions (i en els dos primers casos, de la genètica), suposa una **obstinació en equivocar-se**, en establir reiteradament les relacions més incorrectes.

Espontaneïtat. Creativitat [.25]

La intel·ligència **surt per si sola**, no és qüestió d'esforç ni de voluntat (en aquest cas ja no és intel·ligència sinó que treball, elaboració, habilitat). La intel·ligència es té, o no es té.

Una persona intel·ligent **no valora** la seva intel·ligència –és **generós** des de la perspectiva dels altres, és **humil**, el que sovint genera encara més **enveja**– perquè no ha de fer esforç per a exercir-la. Li és absolutament normal ser intel·ligent, no pot ser d'una altra manera. “La supèrbia té les seves arrels en el cor [en les emocions] i no en la intel·ligència” (Friedrich HEBBEL).

Un científic que, després d'anys i anys de treball, arriba a descobrir alguna cosa, encara que sigui extraordinàriament útil, **no és necessàriament** una persona intel·ligent. Però és extraordinàriament **meritori**, digne de reconeixement per l'esforç que ha suposat. "Trabajo, trabajo, trabajo...".

Diferentment, la intel·ligència no comporta "mèrit", és una manifestació espontània, llevat el fet previ d'haver-se-la **estimulat** al llarg de la vida (que pot suposar un esforç, una actitud de voluntat).

Exemples d'espontaneïtat els tornem a trobar en l'àmbit musical: les improvisacions, assequibles exclusivament a músics especialment dotats.

L'espontaneïtat és una de les "**Condicions necessàries**", no una "Condicció suficient" (una condició molt més "potent"/ restrictiva) per a que existeixi intel·ligència.

Relacionabilitat i creativitat [250]

Crear qualsevol cosa no és res més que establir una nova estructura, un nou sistema. Fins i tot pot ser a suport d'elements ja existents, però el que sempre és específic i nou són les **noves relacions** que fan **emergir l'obra nova**. Per això, la **capacitat creativa** és una manifestació **directament relacionada amb el nivell d'intel·ligència** de la persona.

Si a un nen se l'ensenya a dibuixar forçant-lo a través d'un model, només se l'ensenya l'habilitat de manipular el llapis/ pinzell, no se l'ensenya a dibuixar, perquè dibuixar és una **representació**, en conseqüència una creació parcial.

Resolució de problemes nous i aparentment irresolubles [26]

La capacitat de fer-se **les preguntes més adients**, sovint les més insospitades (veure [111]) és el que porta a la capacitat d'una persona intel·ligent a resoldre un problema amb més probabilitats que una altra. L'**anàlisi**, la **crítica** que suposen les preguntes encertades és l'inici d'un procés de cercar les relacions que són la clau de la resolució del problema.

Com referia Howard EICHENBAUM: "...aparentment inconnexes ... insospitades ... secreta..." són adjectius associats a "aparentment irresolubles". Una manera de "**trencar normes**" com referia l'historiador de [41].

La capacitat de resoldre problemes difícils (difícils per a d'altres persones) és una de les "**Condicions necessàries**", no una "Condicció suficient" (una condició molt més "potent"/ restrictiva) per a l'existència d'intel·ligència.

Sensibilitat i respecte a un mateix [27]

Sherlok HOLMES, el personatge creat per Arthur Conan DOYLE, manifesta la seva intel·ligència davant el seu inseparable WATSON, pels detalls, per la perspicàcia. Els **subtils** detalls que s'escapen a una persona normal, per a la persona intel·ligent esdevé **la clau** que resol el problema.

F. W. NIETZSCHE, un dels pensadors més extraordinaris –i crítics– que ha existit, es caracteritzava especialment per la seva subtileza.

La vista de l'àliga s'utilitza sovint com a metàfora per a representar la intel·ligència. "Fulano o zutano és un àliga", referint-se a la seva **sensibilitat**/ resolució visual, capaç de distingir un ratolí a quilòmetres de distància.

La sensibilitat porta associada una condició per a que pugui manifestar-se la intel·ligència: el **respecte a un mateix**, inclòs el respecte al propi cos (perquè la intel·ligència és intuïtiva, surt de dins). Una persona acomplexada, poc segura d'ella mateixa, difícilment respectarà les subtils que s'infereixin de les seves sensacions, percepcions i sentiments, siguin cognitius o no. Tenim doncs **un altra factor ambiental, importantíssim**, per a poder desenvolupar/ aplicar la nostra intel·ligència "innata".

La sensibilitat (no confondre amb sensibleria) és una condició **llogada** (implicacions respectives) a les restants característiques de la intel·ligència. La sensibilitat és una característica de l'àmbit de les sensacions i dels sentiments, fet **coherent** amb que la intel·ligència és un sentiment. Veure [1430] i [1516] a "**Què és la conscienciació?**"

"Talent" [28]

En la seva conceptualització original, "Talent" és **sinònim** d'intel·ligència. "Convertir en or tot allò que toca" és propi d'una persona amb talent. D'aquí es va derivar que es donés el nom de "Talent" a l'unitat de mesura econòmica de l'antiguitat, l'unitat de moneda.

Per a completar aquest escrit, a l'escrit "**CercaTalents**" es pot trobar una exposició detallada de "Talent", amb la seva definició segons un sistema conceptual exacta i intrínsec, conceptes relacionats com "Cercatalent", els problemes de les traduccions i també un annex sobre la intel·ligència.

Cercatalents [280]

Anàlogament al que s'ha explicat a "Mensa" [08], els avui anomenats "Cercatalents" (= "Cazatalentos", "Cazacerebros", "Headhunter", ...) no seleccionen a persones especialment talentoses/ intel·ligents sinó que "executius" empresarials resolutius. Una cosa és "Convertir en or ..." i una altra molt diferent millorar beneficis i/o rendibilitats d'un negoci en detriment de les conjuntures dels altres.

Intel·ligència i consciència [29]

Moltes persones consideren la consciència el sostre de les facultats intel·lectuals de l'home. Molts altres consideren que el sostre és la intel·ligència (la pregunta "Què canvis ... han fet únics ...?" n'és una constatació implícita). S'entén que sigui així perquè les dos tenen moltes coses en comú, bàsicament que són molt potents i molt elaborades/ complexes.

I més en concret, que les dos són fortament **relacionals**. La intel·ligència ho és per definició com s'acaba de veure, però la conscienciació també (veure-ho a "**Què és la conscienciació?**").

Així doncs, quina és la seva diferència?

Doncs que la relacionabilitat de la conscienciació és **extrínseca**: la relació s'estableix a través d'una simultaneïtat conjuntural, d'una coincidència temporal de fets i exclusivament personal.

Mentre que la relacionabilitat de la intel·ligència és **intrínseca**: les relacions són cognitives, en base a les facultats intrínseques de la psique i en base a una realitat que es vol representar, entendre o esbrinar com evolucionarà.

Una altra diferència, aquesta **totalment conjuntural**, és que el funcionament de la conscienciació és explicable **fàcilment** (veure "**Què és la conscienciació?**"), en tant que la intel·ligència, **no**. Només cal que el lector compari aquest escrit que està llegint amb l'esmentat escrit de la conscienciació.

Memòria i Intel·ligència [2A]

Correspondria a l'inici ("Què no és la intel·ligència" [0]) marcar les diferències entre aquestes dos facultats, però fins ara no teníem tots els elements necessaris per a tractar-les. Són dos facultats, totalment independents, gairebé sense relació. Precisament, per la seva mateixa definició, la Intel·ligència sembla no requerir referències, si més no directes, referències que es guarden a les memòries. La intel·ligència les crea (una referència no és una altra cosa que una relació). La intel·ligència, per ser areferencial, és la facultat que sembla menys necessitada de la memòria, si més no de la memòria conscient.

Eruditisme [2A0]

Ja s'ha comentat que l'Eruditisme és un dels molts conceptes que no són "Intel·ligència". Ara, amb les explicacions anteriors, és una evidència.

ESTIMULACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LA INTEL·LIGÈNCIA [.3]

A partir del Premi Nobel del 1981 a HUBEL i WIESEL, es van divulgar altres treballs seus sobre l'existència de **períodes òptims** en el desenvolupament de determinades facultats sensorials/ mentals (habitualment a les edats més primerenques) i la seva "**funcionalitat**" (tal com un múscul es desenvolupa o s'atrofia **en funció** de l'exercici que fa).

Una conseqüència posterior va ser descobrir que les interconnexions neuronals –a diferència del nombre de neurones, relativament fixa– s'estableixen progressivament i preferentment durant en els primers mesos i anys del nadó, i **en funció** de les estimulacions que rep (segons la seva "quantitat", però també la "qualitat"/ oportunitat).

Ho recordo perfectament perquè vaig pensar –alleugerit– que en el futur cap persona s'atreveria a defensar l'herència genètica de la intel·ligència. ¿De que li serveix a un nen néixer amb 200 000 milions de neurones en lloc de les 100 000 d'un altra (el **doblet**, com en el cas de la prova atlètica de [.04]), si per manca de contacte adient (per exemple, per manca d'al·letament matern), si per confinar-lo a un imponent cotxet de nadó (veure [.214] a "**Què és la conscienciació?**"), per sobreprotegir-lo, etc., etc., etc., als dos anys te **deu vegades** menys d'interconnexions neuronals que el segon?

Però com s'ha vist a l'inici, em vaig equivocar de ple. Vint anys després moltes persones, fins i tot científics coneguts, segueixen creient en l'herència genètica de la intel·ligència. Per això, com s'ha fet aquí, al parlar sobre la intel·ligència és convenient començar precisament per parlar sobre el "què **no** és la intel·ligència".

Per si no n'hi havia prou, avui sembla que les sinapsis (popularitzades darrerament per la pretensió que són la clau de tot, fins i tot de la felicitat*) també s'afegeixen al que és "funcional": també depenen de factors higiènics (l'estimulació, l'ús, ...).

* Veure "El parany de les sinapsis i la neurologia" [.300] a "**Què és la conscienciació?**"

Així que només pot afirmar-se que la intel·ligència és "**potencial**", actualitzant-se sobre tot en els primers anys de vida. Un nen per intel·ligent que pugui ser al néixer, si se'l reprimeix lligant-lo a la pota d'una taula, aviat esdevé una ruïna intel·lectual **irrecuperable**, com els coneguts "nens llop" a l'Índia o els "nens salvatges", ... una altra evidència de l'**absurditat** de correlacionar el coeficient intel·lectual amb la genètica.

Hemisferectomia [.30]

A la funcionalitat de les interconnexions i avui les sinapsis, s'afegeix un altra descobriment, ja fa 40 anys, encara més constatatador dels **greus errors** amb que se segueix enfocant avui l'estudi de la intel·ligència: la supervivència a una hemisferectomia (=extirpació de la meitat del cervell quan està afectat per una paràlisi cerebral). Per a no repetir-me, remeto al lector a la pàgina que ho comenta a "**Què és la conscienciació?**", apartat [.1303]).

Al pròleg de "Cómo enseñar a leer a su bebé", DOMAN es pregunta:

"¿Qué les pasaba a los niños sanos (que eran indistinguibles de Alberto [el nen hemisferectomitzat], que tenía la mitad de su cerebro en un frasco)?"

Una pregunta sumament intel·ligent, que es posa encara més de relleu amb l'ajut de l'exemple de la prova atlètica als nens de 10 Any ([.04]): ¿Què pensariem si un nen de deu anys, sense una cama, sense un ronyó, sense un pulmó i sense un braç, corrés igual de ràpid que els altres nens normals? Què trigués uns 15 segons, com la mitjana d'ells.

Doncs o be que és "Superman" (el que, òbviament, no és el cas), o be que a tots els altres nens els hem ensenyat a córrer molt malament, amb els braços i cap per baix, o els hem lligat les cames, o els fem arrossegar un pesat remolc, o...

La evidència a que porta la pregunta de DOMAN és que avui estem educant i ensenyant als nens **molt malament, reprimint** la seva intuïció i la seva intel·ligència en lloc d'actualitzar-la/ desenvolupar-la. Per això, si tenim prou cura, un nen amb mig cervell pot actuar com si el tingués sencer.

Un exemple sobre el sistema educatiu [.31]

Posem un sol exemple, el d'avui quan escric això. Avui he conegut la proposta de la Generalitat de Catalunya d'aprofundir encara més la **triple divisió** del batxillerat (artístic; ciències i tecnologia; humanitats i ciències socials). I molt pitjor, es podrà cursar ciència i tecnologia sense **ni tan sols** estudiar matemàtica (a les altres dos opcions, ni hi figura).

Quan era jove, als 14 o 15 anys, a l'escola havíem d'escollir entre ser de "ciències" o de "lletres", és a dir, **es negava la meitat dels coneixements** (sense entrar en les greus deficiències de llavors i d'avui de les opcions de "lletres"), però sobre tot s'impedia als nens, encara en formació, el desenvolupament de la intel·ligència, el seu desenvolupament a través d'una de les seves característiques bàsiques com és la **polivalència**. S'**especialitza** al nen, es fomenta l'eruditisme, l'habilitat, però **en detriment** de la intel·ligència. I es condiciona la vida professional d'una persona per una decisió als 14 anys, semi inconscient i sovint forçada. Avui amb la triple partició és encara pitjor i, si la proposta prospera, demà encara més.

La causa bàsica és, precisament, la **manca d'intel·ligència col·lectiva*** de les Institucions en no saber relacionar totes les disciplines adequadament, el que permetria un **ensenyament integrat/interdisciplinar** i evitaria la contínua necessitat d'augmentar les hores lectives (el que es resol amb el salomònic i nefast fraccionament). A [.42] s'explica com s'ha de tractar aquesta qüestió.

* Defineixo la "Intel·ligència col·lectiva" com "la integració de les intel·ligències individuals per a l'ús/ aplicació social".

El suport de la relacionabilitat [.32]

La coordinació psicomotriu és un fenomen bàsicament **relacional**, tal com es veu detalladament a "**Què és la conscienciació?**". ¿Quina estructura de suport, quina "infraestructura", quin "hardware", pot permetre una gestió d'aquest tipus (i amb la participació de tants bilions de senyals)?

És clar que l'home no disposa de cap altra com no siguin les neurones amb les seves interconnexions.

El coneixement humà és un fenomen bàsicament **relacional**. És clar que ha de suportar-se en **la mateixa** infraestructura de les neurones amb les seves interconnexions. Quan més capacitat, quan més interconnexions, més coneixements. I aquí s'afegeix una altra necessitat: la de la **versatilitat** de la psique, al compartir un mateix suport per a diferents funcions. La versatilitat també està àmpliament tractada al mateix escrit.

La intel·ligència és un generador de coneixements útils, triant-los dels moltíssims que poden formar-se. És igualment clar que per a funcionar correctament necessita d'una infraestructura com la de les neurones amb les seves interconnexions. I quantes més hi hagi, millor. Però com sempre, no és l'únic que cal, **només es tracta de la infraestructura**, manca el que pot circular per elles, les senyals de la psique.

Símils informàtics. La intel·ligència no és mesurable amb un número [.33]

Imagem un programa informàtic potentíssim i sofisticadíssim, com el que l' "Agència tributaria" ens controla tots els nostres diners i impostos. Imagem que l'intentem fer funcionar en el nostra ordinador personal. És lògic pensar que anirà lentíssim, pot trigar un any en fer una sola operació que a l'ordinador del Ministeri li suposa una dècima de segon (perquè la seva memòria de processament és mils de vegades més gran), però ni això, perquè simplement es col·lapsarà (es "penjarà").

El "secret" del funcionament està en el programa (= "software"), l'equivalent de la psique en l'home, però els **límits** els posa el maquinari (= "hardware"). Amb una "memòria de processament" poc desenvolupada per a la gestió de relacions (caracteritzada en l'home per un baix nombre d'interconnexions neuronals disponibles), la psique **no pot** executar les seves majors potencialitats (la intuïció, la intel·ligència, ...).

Imagem una típica imatge d'Internet d'alguns "k" (formada per només alguns mils de punts). Per poc que l'ampliem, veurem el grà; per exemple, el que semblava una finestra només és un quadre negra. No hi ha resolució. Per a poder ampliar, ens cal una foto d'alguns "Megues". Per això costa tant d'arraconar la fotografia tradicional (els negatius d'emulsió química de format 6 x 6 cm poden arribar a equivalents de "Gigues"). Això pel que fa a "elements".

Si traslладem això a la relacionabilitat i en lloc de capacitat estàtica de "disc dur" parlem de "k" de memòria de dinàmica de processament, entendrem que a major nombre d'interrelacions haurà majors possibilitats de gestionar relacions i progressivament més específiques. No només per a escollir les més **encertades** (veure [24]) sinó que també les més ajustades ("**sensibilitat**", comentada a [27]). Però, cal insistir, trets els límits que imposa la resolució o la capacitat de la memòria de processament, el que importa és la **gestió** de la imatge, el "programa informàtic". Un ordinador potent però amb pocs programes o programes deficients també ens serà poc útil.

Per tot això anterior, associar el nivell d'intel·ligència al nombre d'interconnexions neuronals –com algú ha fet– és un altra simplisme. Curiosament, el tractament del concepte d'intel·ligència és un dels que més fàcilment **constata la estupidesa humana** que es comentarà a [37].

Hi ha molts d'altres factors a part dels genètics i els fisiològics, com els psíquics i sobre tot els **culturals**. En tots els casos de mesures –coeficient d'una prova, nombre d'interconnexions, o el que sigui– la intel·ligència és una facultat **massa complexa i potent per a poder-se mesurar amb un simple número**.

Per a fer física i poder representar els fenòmens materials, ja fa més de cent anys va caldre desenvolupar complexes i elaborades estructures matemàtiques, amb elements com matrius, tensors, ... ¿Algú s'atreveix a afirmar que els fenòmens psíquics són més simples que els físics? Així doncs, és absurd –una estupidesa per atemptar al sentit comú– pretendre reduir la mesura de la intel·ligència a un simple número.

Innata? Sí, però no tant [34]

Cal anar en compte amb lo "innat", que no te en compte que el naixement (el fet recíproc del part per a la mare) **només és un canvi d'entorn**. El "naixement" de les funcions de la psique són **molt anteriors al part**, són simultànies amb la maduració del sistema nerviós, als pocs mesos de l'embaràs*. I durant l'embaràs, el fetus també interacciona **intensament** amb el seu entorn. Per això es recomana "La vida secreta del niño antes de nacer" (el llibre de de Thomas VERNI i John KELLY ja esmentat a [101]).

* Això tampoc desdii el dret, absolutament inalienable durant els primers mesos d'embaràs, de qualsevol dona a decidir si vol, o no, tenir el fill.

Quan el pas dels anys i les evidències facin passar la moda de lo genètic, això que avui tot s'intenta explicar –i justificar– amb els gens, i es posi cada cosa al seu lloc, s'anirà "descobrint" la **dependència ambiental** de la intel·ligència. Però **també** de la mentalitat, del caràcter (les característiques psicològiques), i fins i tot de bona part del temperament (les característiques morfo-fisiològiques). Veure també [27].

Estocasticitat [35]

L'estocasticitat és la propietat que resulta de l'**atzar**, uns efectes que apareixen o no de manera aparentment **capritxosa** (potser perquè estrictament és així, potser perquè simplement no entenem el perquè). No s'ha de confondre amb la incertesa/ aleatorietat. Tots ells són comportaments habituals en els fenòmens quàntics.

En els efectes somàtics de les radiacions ionitzants (les que resulten, per exemple, de les reaccions nuclears, dels radinúclids i/o de molts aparells mèdics i industrials que les produeixen) hi ha exemples més pròxims de fenòmens estocàstics, per exemple els efectes somàtics genètics*, els que es transmeten –i apareixen– a altres generacions de descendents (debilitació de l'espècie inclosa la mateixa fertilitat, mutacions i malformacions genètiques, ...)***.

* **Tots** els efectes significatius de les radiacions ionitzants afecten a la dotació genètica, però per economia lingüística es diuen "**genètics**" només als que afecten a la dotació genètica de les **cèl·lules sexuals**. Els que afecten a la dotació genètica de totes les altres cèl·lules "normals", no sexuals, es diuen fenòmens "**somàtics**". Si els efectes de la radiació es manifesten fins i tot a la matèria viva/ cel·lular (ionització, augment de temperatura, ...) vol dir que estem en un nivell de radiació que ens farà morir en segons i possiblement per altres factors mecànics (explosió, ...).

*** Veure per exemple "**Manual d'higiene de les radiacions ionitzants**".

La intel·ligència és, en part, **clarament estocàstica, inesperada**. El nen més intel·ligent pot aparèixer a la família més discreta, més humil i entre germans del més normal. A través de l'estocasticitat també seria una estupidesa associar –en el moment actual de coneixements– la intel·ligència a la mecànica quàntica*. L'estocasticitat és, per definició, amb **l'únic amb el que no es poden fer correlacions!!**

* Tal com Roger PENROSE fa amb la consciència. Veure [0] en "**Què és la conscienciació?**".

En relació al que s'ha explicat a [101], l'embaràs, el part (o la seva absència per les cesàries) i l'imprompta, podrien contribuir a l'estocasticitat de la intel·ligència.

Decrepitud [36]

Previsiblement, als adults, a l'únic al que poden aspirar és a conservar la intel·ligència que hem assolit de més joves, evitant el seu deteriorament. El deteriorament/ atrofia de la intel·ligència pot venir:

- tan per no exercir-la,
- com per el deteriorament dels sistema biològic on se suporta la psique (disminució de neurones, d'interconnexions neuronals, disminució de la funcionalitat de les sinapsis, ..., malalties degeneratives del sistema nerviós, que impedeixen la "circulació" de la informació, comentades a [1502] en "Què és la conscienciació?").

"La **funció** fa l'òrgan". L'exercici de la intel·ligència és fàcil pensar que alenteixi la inevitable disminució de les interconnexions neuronals o de les neurones amb l'edat.

Per això també és previsible, tan mateix, la més baixa probabilitat de malalties degeneratives (ALZHEIMER, Esclerosi múltiple, ...) en persones que exerciten la seva intel·ligència, sigui quin sigui el seu nivell. És una simple hipòtesi que en un futur podria confirmar-se.

A la dificultat de conèixer la possible disminució de la intel·ligència a partir d'una determinada edat s'afegeix la dificultat de separar els efectes directes de la intel·ligència de la important contribució de l'expertitud. Dos exemples de persones molt intel·ligents de més de 60 anys són il·lustratius:

WAGNER va compondre les seves obres més genials ("Tristan i Isolda" i "Parsifal") voltant els 60 anys. Però això no permet inferir que la seva intel·ligència fos màxima en aquesta edat, perquè ja havia compost moltes òperes similars i de similar qualitat. No era la seva primera òpera, i en conseqüència no era totalment diferent de qualsevol altra. En la seva composició va intervenir, en part, l'expertitud de les seves composicions anteriors. Per això res impediria fer la hipòtesi que el seu màxim d'intel·ligència hagués estat vint anys abans, als 40 Any, descendant discretament des de llavors, però compensant-se abastament amb l'increment d'expertitud.

Els grans directors d'orquestra, els més genials, tots han passat a la història per les seves interpretacions a partir dels 60 anys. Les anteriors són clarament inferiors, només anecdòtiques per a constatar la seva evolució. Tots eren necessàriament genials de joves i per això van fer gravacions de referència de grans, però la complexitat d'aquesta activitat requereix solidàriament un alt grau d'expertitud. A partir dels 60 Any i **fins a la seva mort**, es dona la plenitud d'un director d'orquestra, conjuntament amb una intel·ligència previsiblement poc deteriorada. Bruno WALTER, que fou deixeble de MAHLER, relata ell mateix que va començar a entendre com s'havia d'interpretar BRUCKNER a partir de poder reflexionar en una llarga malaltia, quan tenia !!més de 50 Any!!

Estupidesa. El principi "zero" de la psicologia [37]

Ja s'ha comentat l'absurditat de fer la pregunta:

"Què canvis genètics han fet únics als humans?" ("What Genetic Changes Made Us Uniquely Human?")

entre espècies animals diferents. Però a l'inrevés, seria del tot correcta, i tindria resposta, fer-la dins la mateixa espècie humana. Això sí, prescindint de "canvis genètics" que no és la causa de les diferències.

"Què diferencia més als humans, entre ells?"

La resposta és que d'entre totes les característiques i/o facultats de l'espècie humana, la que més diferències presenta d'uns individus a uns altres és –amb diferència– la intel·ligència (ni tan sols la memòria). Hi ha des d'homes notablement intel·ligents fins a homes sense el menor rastre d'aquesta facultat (o millor, que la tenen **totalment reprimida**, que no l'han pogut desenvolupar).

En lloc de la creacionista pregunta plantejada a l'inici, la pregunta que seria correcta fer, entre l'espècie humana i la resta d'espècies animals, seria:

"Què característica diferencia l'home de qualsevol altra espècie?"

i la resposta, inequívoca, seria: l'**estupidesa**. L'home és l'única espècie capaç de realitzar –reiteradament i sense excepció entre tots els seus individus– actes estúpids (actes ja definits a l'inici, a [04]). Fins i tot un "geni", és possible que realitzi **molts** d'actes estúpids per cada **una sola** manifestació intel·ligent.

El "Principi zero" de la psicologia [370]

¿Per què? Pel "Principi zero" de la psicologia (i del pensament, i de la semiologia, i de la semàntica, i de la pedagogia, i de la lingüística, i de la ciència del coneixement, i...), principi constataador de que:

"la psique **no ha evolucionat per a pensar**, sinó que per a sentir i per a moure el cos (psicomotricitat)"

¿Això és un principi? Sens dubta, plenament, perquè un principi ha de comportar dos condicions:

- ser d'enunciat clar i fins i tot **obvi**;
- derivar-se moltes **conseqüències** importants, i fins i tot altres principis subrogats.

Per exemple, el "Primer principi de la termodinàmica" és de sentit comú (que "L'energia **ni es crea** ni es destrueix, només...", ja enunciat a [04], de sentit comú llevat que creiem literalment la Bíblia) i dona pas al "Segon principi ...", al "Tercer ...", ... a milers de conseqüències energètiques i fins i tot te una relació tan inesperada com amb l'obesitat (veure "L'obesitat" [211] en "**Què és la conscienciació?**").

Obvietat del "Principi zero" de la psicologia [371]

Passada la sorpresa –inevitable– del lector, l'obvietat d'aquest nou principi és encara més clara i irrefutable. Només que ens posem ni que sigui a 10 000 anys abans (8 000 a C.) i mirem encara més en darrera, els 4 milions Any d'evolució dels homínids i més de 100 milions Any d'evolució dels mamífers, **cap** canvi evolutiu ha estat per a multiplicar millor, traduir millor o fer més diners. L'evolució només ha estat per a córrer més ràpid, fugint dels que ens volien menjar o perseguint els que volíem menjar (és una trivialització per a no allargar l'escrit, que el lector entendrà).

Quatre generacions portant automòbils, una generació veient televisió i quatre anys utilitzant telèfons mòbils ens han fet perdre la perspectiva d'on venim. Només fa 10 000 Any –cap període significatiu en l'escala de l'evolució– no existia la lectura ni l'aritmètica. I en conseqüència, fa 50 000, tampoc feia falta cap "Revolució humana".

Conseqüències del "Principi zero" de la psicologia [372]

La segona condició és tan o més clara.

- del principi "zero" es deriva, no només altres principis, sinó que tota una ciència, la semiologia (intrínseca) que explica perquè ens és tan fàcil fer matemàtica, comptar els diners, globalitzar l'economia o entendre què és el llenguatge matern o la importància d'algunes aportacions de MONTESORI, FREINET, DOMAN, ... (el lector ho trobarà explicat al detall, repartit per escrits com "**El kerigma del pensament**", "**Què és la conscienciació?**", etc.);
- ídem ..., fa aparèixer la semàntica (intrínseca), nexa de la psicologia i la matemàtica, base de les ciències del coneixement, etc. (veure ...);
- la pedagogia apareix precisament per la necessitat d'**elaborar adequadament** els coneixements per a una fràgil psique que anteriorment no els havia incorporat mai ni en la quantitat actual ni en les tipologies actuals.
- les limitacions i ambigüetats de la lingüística s'expliquen –i es podrien **esmenar**– a partir d'aquest principi "zero", a través de la semiologia intrínseca i de la semàntica intrínseca. Tan mateix, permetrien una normalització eficient de qualsevol idioma i de tots ells conjuntament (**convergència lingüística**). Finalment, són disciplines imprescindibles per a poder assolir traduccions exactes/ inequívokes.

en definitiva, explica el sorprenent però reiterat comportament d'un veí **aparentment** normal i equilibrat, però que un bon dia embogeix i mata a trets la seva dona, o la seva família, o uns escolars, o els vianants.

El "Principi zero" i l'estupidesa [.373]

La psique **no** està feta per a pensar, per a digerir tanta informació que aporta la cultura. Si aquesta no s'adquireix degudament dosificada i ordenada, i en una psique degudament preparada i equilibrada, la psique "rebenta", es col·lapsa, és a dir, reacciona amb actes estúpids, amb pensaments demagògics, absurds, estúpids. La característica més rellevant de la nostra psique és la seva **fragilitat**, deguda als extraordinaris complexaments estructurals que la componen (veure "**Classificació intrínseca dels sistemes**").

Una exposició "in extenso" que ajuda a entendre aquest principi, es pot trobar a la "Introducció" de "**Triptic**". També és il·lustratiu l'aforisme de Ralph Waldo EMERSON: "¿Quina és la tasca més difícil del món?: pensar".

Algú va dir, molt encertadament, que l'home crea un seguit de recursos i eines per a compensar la seva fragilitat/ inadaptació a un entorn natural que li és massa advers per a poder sobreviure per si sol, recursos i eines que encara el fan més vulnerable/ fràgil/ inadaptat a l'entorn natural. Per exemple, l'home ha creat una complexa, arbitrària i inestable estructura comunicacional, el llenguatge humà, que sovint li porta a ignorar un llenguatge intrínsec (i en conseqüència molt més eficient) com és l'**expressió corporal** (inclosa especialment la facial: "la cara és el reflex de l'ànima", "als 40 anys tothom te la cara que es mereix").

Seguint amb l'estupidesa, la seva reiteració en l'espècie humana ve de molt lluny, i la seva constatació, també:

"L'home és l'**únic animal** que ensopega dues vegades amb la mateixa pedra" (i tres, i quatre, i ...)

així que no he pretès "descobrir la sopa d'all" perquè aquesta ancestral constatació és **totalment equivalent** a la caracterització de l'espècie humana mitjançant l'estupidesa. L'únic que intento afegir és una **definició més precisa** del concepte (veure [.43]) i una **explicació simple** del fenomen que representa, explicació en base a la complexa i fràgil estructura que deixa entreveure el "Model global de la psique".

Creure en la transcendència de l'home, en la seva diferència substancial amb els altres animals (intel·lecte, consciència, ...), en la seva superioritat ("What Genetic Changes Made Us Uniquely Human?"), és una manera fàcil d'**enganyar-se** per a ignorar la obvietat que el pensament és un conjunt de nivells simbòlics construïts **a partir d'uns altres previs que no són altra cosa que sentiments**. Sentiments com la consciència corporal, com la intuïció i la intel·ligència (que ja es manifesta fins i tot en els calamars), ... Sentiments que, pel mateix, estan fortament –inconscientment– **condicionats** pels altres sentiments nul·lament racionals, com les emocions.

Amb aquesta dependència del pensament amb els sentiments més bàsics s'entén també la **fragilitat** del pensament humà (l'esmentat aforisme "¿Quina és la tasca més difícil del món?: pensar"), i que fins i tot persones tan indiscutiblement intel·ligents –genials– com per exemple el ja comentat WAGNER, poguessin tenir esquemes intel·lectuals tan estúpids i racionalment indefensables. Ahir, avui, demà i sempre, la música de WAGNER serà un dels majors assoliments de l'art humà, però les seves concepcions racistes s'han esmicolat soles per la desaparició/ ambigüitat del concepte raça, insostenible des dels coneixements genètics.

L'estupidesa col·lectiva [.374]

L'estupidesa humana té la màxima manifestació en l'àmbit dels comportaments col·lectius. Per exemple les guerres entre Estats polítics, una obnubilació col·lectiva*, en l'altra extrem de la "intel·ligència col·lectiva" definida a [.31]**.

* Derivada d'estructures socials fortament jerarquitzades, no participatives/ **no relacionals**, on la inconsciència d'uns líders és multiplica abastant i mimetitzant a tots els individus.

** Per la proximitat i previsible falta d'objectivitat derivada, eludeixo comentar l'exemple de l'absurda invasió de l'Iraq (absurda/ estúpida, més encara a la vista de les seves conseqüències), ni referir-me als seus responsables, ni als milions de persones que la van justificar, tant llavors com encara ara.

O per exemple les víctimes d'un genocidi, el nazi, que una i dos generacions després intenten reflexar-lo, però a més a més amb un altra col·lectiu aliè, els palestins. Analitzat fredament, són més explicables les guerres franco-germàniques (una encadenació d'accions-reaccions –conseqüència més de l'odi que directament de l'estupidesa– culminades amb les dos guerres mundials).

Aquest darrer conflicte aporta precisament un exemple de **contraposició** entre intel·ligència (individual) i estupidesa (col·lectiva). Daniel BARENBOIM va constatar **precoçment** la seva genialitat, és a dir, la seva

intel·ligència, a través de la interpretació pianística*. La mateixa intel·ligència que ha manifestat davant els seus problemes personals (**resolució de problemes inesperats**) i/o fent impecablement qualsevol de les dedicacions que ha afrontat (**polivalència**). Encara més, polivalència que abasta un àmbit tan **allunyat** com el político-social, perquè ha estat dels pocs jueus amb el **coratge**** de desmarcar-se de l'estúpidesa col·lectiva generada pel sionisme.

* M'expresso concisament per a no confondre-la amb la tècnica pianística –exclusivament una habilitat psicomotriu–, a la que cal afegir un munt de processos encara més complexos i **no automàtics** per a arribar a la "interpretació musical".

** La fortalesa que es comentarà a [40] i [41]. En conseqüència, tot un muestrari de les característiques de la intel·ligència exposades en aquest escrit.

Un contrast anàleg, en aquest cas amb la saviesa popular, es pot extreure d'aquest escrit. Si una revista pretén ser el referent mundial de la ciència, no pot promoure preguntes –com la comentada a l'inici– que es contradiuen amb lo obvi. La ciència és un procés que no pot deixar discontinuïtats, menys encara fractures, un procés que ha de ser **integrador** dels coneixements més bàsics –i de sentit comú– fins als més específics i avançats. "Cal fer d'escolà abans de voler ser capellà".

REFLEXIONS FINALS [4]

Intel·ligència i Resiliència [40]

El terme "Resiliència" prové de la resistència de materials, on representa la propietat d'un material de recuperar el seu estat inicial (forma, ...) després d'una agressió (impacte, ...), canvi o deformació. En conseqüència, la resiliència és associable a l'elasticitat.

En l'àmbit psicològic s'entén per resiliència (psicològica) la capacitat d'una persona a superar els seus traumes sense deteriorar-se permanentment. Resta el record del trauma, la tristesa, però el trauma no modifica intrínsecament a la persona, no disminueix la seva salut mental. A l'inrevés, fins i tot pot fer més madura, més forta, a la persona.

Se sap que la resiliència psicològica és funció de:

- la disponibilitat de **recursos de comprensió**, la disponibilitat de coneixements i en conseqüència la **disminució de la por** i del patiment que genera;
- d'haver disposat en algun moment d'**alguna persona sana de referència** (ni que sigui una sola i en períodes no necessàriament llargs de temps).

Però hi ha un factor tan o més important que els anteriors, perquè els engloba als dos, i que encara no he llegit:

$$\text{Resiliència} = f(\text{Intel·ligència})$$

És així perquè la intel·ligència aporta, precisament, la **possibilitat de la comprensió**. Això és prou clar.

Però també afavoreix que succeeixi la segona condició: si la intel·ligència es caracteritza per relacionar correctament, per reconèixer lo útil/ encertat i rebutjar lo incert/ erroni, llavors l'individu intel·ligent té més facilitats de **saber quines persones són sanes i l'interessen** i intentar apropar-se a elles. Tothom s'equivoca, tothom es fa amb persones i ambients desfavorables, però les persones menys intel·ligents són les que més fàcilment es deixen enganyar i s'equivoquen triant les seves amistats. Una nen intel·ligent tindrà tendència a apropar-se, per poc a prop que la trobi, a una persona "convenient" com la de la segona condició. A l'inrevés, un altre menys intel·ligent, la ignoraria.

En la línia del que ja s'ha dit a "Adaptabilitat", la persona que assoleix uns coneixements encara ignorats per la resta, els mateixos coneixements automàticament **l'imbueix d'una fortalesa** (la **motivació** emotiva que no s'ha de confondre amb la intel·ligència) que és la que li permet mantenir les seves afirmacions assertivament* i en contra de les burles i enveges de l'entorn.

* Assertivitat: comportament caracteritzat per expressar-se encertadament, objectivament, amb claredat, sense ferir a l'altra ni sentir-se'n culpable.

Percepció de la intel·ligència dels altres [41]

L'**enveja** –un sentiment d'efectes inconscients i per tant **incontrolats**– és una de les reaccions que pot generar en una persona poc intel·ligent la percepció d'un major nivell d'intel·ligència en una altra persona. És habitual en persones poc tolerants, superbes i immadures (poc satisfetes i poc segures amb si mateix), dit d'una altra manera, psíquicament **insanes***. S'entén doncs que en èpoques i en llocs, com per exemple durant la "Santa Inquisició", qualsevol persona que fes manifestacions intel·ligents acabés a la foguera.

* La salut no és l'absència de malaltia, ni es restringeix a lo somàtic. En la línia de la definició donada pel XI^è Congrés de metges i biòlegs de llengua catalana (Reus, 1980) o per la OMS, abasta l'**estat òptim de benestar** i autonomia en lo sensitiu, en lo fisiològic, en lo orgànic, en lo kinstèsic-motriu, en lo sentimentatiu-afectiu, en lo intel·lectual i en l'adaptació, integració i relacionabilitat social.

Àdhuc quan hi ha una actitud de mínima tolerància, humilitat i absència d'enveja, la conscienciació/reconeixement de la percepció de la major intel·ligència d'una altra persona no és directa, perquè l'acte intel·ligent en ell mateix passa **desapercebut, no s'entèn***. Cal una certa elaboració mental, per exemple deductivament, a través dels reiterats efectes beneficiosos, a través del que **ens aprofitem** dels "miracles incomprensibles" que fa una persona intel·ligent.

* "El destí del geni és ser incompès, ...tot i que no tot incompès és un geni" (Ralph Waldo EMERSON)

Un exemple d'aquesta dificultat/ **indisposició** pot aportar-la un historiador de la ciència quan manifestava en un entrevista que els genis es caracteritzen per **trencar normes**. Fins aquí bé, però tot seguit es contradia ell mateix perquè manifestava que en l'estat actual del coneixement ja no era possible l'aparició de genis, perquè en el futur els descobriments només podien arribar mitjançant grans equips d'investigació i mitjançant ingents recursos. És clar que si els genis trenquen normes, **més encara** poden trencar les seves simples opinions sobre el futur dels genis. "Tal és intel·ligent, ...sempre que jo no ho sigui menys". O com deia F. W. NIETZSCHE:

"No n'hi ha prou amb ser un geni, fa falta el vostre permís ... ¿no és així amics meus?"

Per:

- l'anterior enveja,
- la **fortalesa** que imbueixen els coneixements ([.40]), i
- l'espontaneïtat que han suposat ([.25]),

és **poc freqüent** que les persones molt intel·ligents en facin ostentació i/o siguin superbes. Recordar l'aforisme de Friedrich HEBBEL a [.25].

Sistema conceptual i Intel·ligència [.42]

"... aquesta relació subtil ... que existeix entre totes les coses de la nostra memòria" (Howard EICHENBAUM)

En bona part això és el que permet el "Sistema conceptual (intrínsec i exacta)". No només les coses de la nostra memòria sinó que de totes les coses que puguin arribar a existir.

El sistema conceptual és una estructuració **totalment relacional de qualsevol element generable pel pensament** (conceptes sensitius/ simples, conceptes virtuals/ compostos, coneixements, mètodes, raonaments, ...).

Fins i tot l'arbre de conceptes, el que aparentment és menys relacional, és íntegrament relacional (interaccions evolutives i relacions semàntiques). Veure [.205] a [.208] en "**El Kerigma del pensament**" o "**El codi del llenguatge**".

A més a més, conté totes les relacions intrínseques, és a dir les **facultats cognitives** que possibiliten el pensament. Unes relacions igualment arbrades que permeten arribar amb continuïtat fins a qualsevol nivell d'especificitat/ **subtibilitat**. Veure [.31] en "**El Kerigma del pensament**".

El que òbviament **no** fa el Sistema conceptual és "descobrir ... secrets", ni crear les relacions "insospitades"/ "no aparents", ...

Però sí afavoreix que es puguin establir les relacions encertades **amb molta més facilitat** que sense ell. Molt més fàcilment que amb els **precaris recursos actualment en ús** (ordenacions alfabètiques, thesaurus de qualsevol tipus, categoritzacions, disciplines, temàtiques, ..., "cercadors informàtics", ...) *. És a dir, aporta metodologies que **milloren la gestió dels coneixements**, com si es disposés d'**una major intel·ligència**.

* A la tercera part del "**Triptic**", "L'ús dels diccionaris: ludoteca, botànica, i signatura", exposo un cas fortuït, **fàcilment reproducible** amb qualsevol altra nen, on es constata que amb el Sistema conceptual, la qualitat (**comprensió**) i la velocitat d'aprenentatge d'un nen (en aquest cas d'**adquisició de coneixements**), és pot multiplicar espectacularment respecte del ritme de l'escola actual. No en un petit tant per cent sinó que **per deu vegades o molt més** (>>1000%). Com es tractava del meu propi fill, no vaig tornar a fer-li emprar perquè els coneixements –més ràpidament o més lentament– es poden adquirir en qualsevol edat, però la higiene en les relacions socials no es poden alterar en l'infància sinó es vol que generin problemes en el futur de l'adult (veure "Els nens prodigis" [.06]).

I respecte de les relacions (i en conseqüència, dels coneixements simples associats) que ja estan establertes, també permet una **òptim emmagatzemament i recuperació futura**, sigui en la nostra pròpia memòria o en la d'un potent ordinador.

Per això el seu ús **estimula el desenvolupament i el manteniment de la intel·ligència** (res a veure amb els "jocs" per a estimular el "cervell"), i **evita/ prevé contra** les habituals repressions dels sistemes educatius i de moltes culturitzacions.

En relació al problema educatiu plantejat a [.31], la relacionabilitat i la intrínscicitat del Sistema conceptual permet l'**estudi integrat** –i en conseqüència molt més eficientment– de totes les disciplines existents. En

aquest mateix àmbit, permet **resoldre les causes cognitives del fracàs escolar** (no les afectives) per la descomposició de qualsevol coneixement en els seus components simples i per l'establiment de totes les relacions d'un concepte amb altres conceptes.

En la mesura del que és possible, el Sistema conceptual suposa una certa **socialització de la intel·ligència**.

Altres definicions d'intel·ligència [43]

Al igual que passa amb la conscienciació (i en general amb qualsevol concepte virtual i complexa) el lector pot dir:

“el que aquest senyor entén per intel·ligència no és el que jo entenc per intel·ligència”

Per exemple, això passa en el cas de “Mensa” ([.08]). Parlarem doncs d’ “Intel·ligència₁” i “Intel·ligència₂”, o “Intel·ligència segons **tal**” i “Intel·ligència segons **qual**” i així ja ens podrem entendre **sense equívocs**. Però cal remarcar algunes altres novetats.

La primera novetat és que aquesta exposició **li ha permès entendre** el concepte que jo associo a Intel·ligència i a la vegada li ha ajudat a entendre millor quin és el seu, si més no al poder-lo diferenciar del meu. Pot ser fins avui, el lector no hagi trobat definicions d'intel·ligència suficientment clares/ inequívokes (menys encara d'intuïció o d'imprompta), sigui la seva pròpia o la d'altres. Si no s'ho creu, el lector pot fer una petita recerca per les enciclopèdies, inclosos els diccionaris i tractats de psicologia (i com no, Internet-www) i veurà el que troba. O potser, ni s'havia plantejat que altres persones poguessin tenir altres conceptualitzacions diferents d'intel·ligència.

La segona novetat és que la definició aquí exposada **no és aïllada**, forma part d'un conjunt de conceptes, estrictament d'un sistema de conceptes. És a dir, que **es recolzen** els uns amb els altres, deixant clares les seves **diferències** i a l'hora les seves **relacions**, relacions que permeten definicions tan exactes com les dels números decimals. Forma part del Sistema conceptual intrínsec i exacta acabat de comentar.

I, sens dubta, entre aquests conceptes estan **tots** els relatius a la ment perquè es basen en un **Model global** de la nostra psique (veure el “Model global de la psique” [.1302] a “**Què és la conscienciació?**”). Si molts dels conceptes de la psique segons el Sistema conceptual ja són de definició totalment compatible amb les definicions tradicionals, o fins i tot les milloren, quan en algun cas, com pugui ser aquest d'intel·ligència, no coincideixi amb el seu propi concepte, se suggereix al lector que també incorpori aquest concepte al seu lèxic. Això no implica necessàriament renunciar al propi concepte, concepte que també podria ubicar-se en el Sistema conceptual, però possiblement en un altre lloc que el del concepte d'intel·ligència aquí exposat.

El que menys importa és el nom –“Intel·ligència segons tal” o “Intel·ligència segons qual”– perquè cada idioma i cada argot també té el seu propi nom; hi ha tants noms que no ve d'un. Tampoc importa la definició, perquè cada concepte pot tenir-ne moltes definicions aparentment diferents però estrictament equivalents. El que importa és el concepte. “Defineix i no discutiràs” (J. BALMES)

Veure també l'apartat “Intel·ligència” [.3261] a “**El kerigma del pensament**”